

DR

DR Klub Klassisk

Tema

September 2017

Robert Schumann

Cellokoncert

Månedens tema

Robert Schumann: Cellokoncert

Temaet knytter sig til koncert i Konservatoriets Koncertsal den 12. oktober

Fakta

Robert Schumann

Tysk komponist. Født 1810 i Zwickau. Død 1856 i Bonn.

Koncert for violoncel og orkester, a-mol, opus 129

Skrevet 1850, men først opført 1860.

Satser

1. Nicht zu schnell
2. Langsam
3. Sehr lebhaft

Periode / Stilart

Romantik

Tekst og redaktion:

Jens Laigaard

Robert Schumann: Cellokoncert

Af Jens Cornelius, DR

Schumanns Cellokoncert er et usædvanligt hovedværk for det smukke instrument. Mærkeligt nok regnede man på Schumanns tid ikke celloen for særlig oplagt til solokoncerter, bl.a. fordi orkestrene var vokset og nemt kom til at overdøve celloens toneleje.

Det råder Schumann bod på med sin geniale cellokoncert, der er instrumenteret med stor omhu og udformet på alternativ vis. Schumann har så at sige indkogt hele værket. Der er ingen af de trivielle formalia, der kan gøre solokoncerter så forudsigelige at høre på. Selv om man kan dele musikken op i tre traditionelle satser er det hele nytænkt, og alle satser spilles ud i ét.

Orkestret holder sig i baggrunden uden dog at forfalde til anonymitet. Et godt eksempel er 2. sats, hvor strygerne ledsager cellisten ved at knipse på strengene. Det passer perfekt til satsens sødmefulde karakter, der er så intim som en hvisken i øret. Faktisk spiller solocellisten duet med orkestrets forreste cellist.

Den slags er absolut ikke et sædvanligt udtryk i en solokoncert, der jo i sin natur er en meget udadvendt genre. Men Schumann kunne ikke døje tom virtuositet. Solostemmen er derfor ikke vanskelig for vanskelighedernes skyld. Heller ikke i den afsluttende solokadence, som Schumann laver om, så orkestret spiller med og nærmest improviserer sammen med solisten.

Schumann spillede selv cello, inden han som ung mand satte alle kræfter til for at blive pianist. Det gik grueligt galt, fordi han overbelastede sin højre hånd og lammede en finger for altid. Han overvejede at genoptage cellospillet, men det blev nu aldrig til noget. I stedet berigede han cellorepertoiret med forskellige værker, hvoraf hans kone Clara Schumann (der også var komponist) dog brændte nogle efter sin mands død i 1856, fordi hun ikke syntes, de var gode nok.

Cellokoncerten skrev han på 14 dage. At komponere med rasende hast var ikke noget nyt for mani-depressive Schumann. Og det var heller ikke ukendt for ham at tale for døve ører. Det lykkedes ham ikke at overbevise nogen cellister om sit nye værks kvalitet, og derfor fik han aldrig selv cellokoncerten at høre. Den blev først uropført fire år efter hans død ved en mindekoncert.

Overblik og uddybende læsning

Om komponisten

[Arkivmusic](#)

Overskuelig biografi.

[Engelsk Wikipedia](#)

Grundig og letlæst biografi

Klassisk for alle

Wilhelm Hansen, 2013. 335 sider, ill.
(78.9)

Heri side 178-187: om Robert Schumann

Rasmussen, Karl Aage

Forrykt. Gyldendal, 2004. 127 sider.
(99.4 Schumann)

Wenzel Andreasen, Mogens

Robert Schumann. Olufsen, 2016. 120 sider, ill.
(99.4 Schumann)

Om værket

[Arkivmusic](#)

Udmærket gennemgang af værket samt liste med 105 indspilninger, heraf nogle med anmeldelser

[Cello.org](#)

Grundig gennemgang af værket ved amerikansk cellist.
For viderekomne

[Engelsk Wikipedia](#)

Kort analyse af værket

[Karttunen](#)

Finsk cellists tanker om værket og opførelsespraksis
(bare rolig, det er på engelsk)

[New York Philharmonic](#)

Programnoter til koncert

[San Francisco Symphony](#)

Programnoter til koncert

Links og litteraturhenvisninger

Links og litteraturhenvisninger er udvalgt specielt til brug i bibliotekernes lytteklubber.
Listen er ikke udtømmende - der findes mere, som man selv kan opsøge, hvis man vil.

Om stilarten og perioden

Ryom, Peter

Musikkens stilarter. Gyldendal, 1992. 275 sider, ill. (78.9)

Heri side 169-209: Romantikken

Stanley, John

Musikkens mestre. Gyldendal, 1969. 264 sider, ill. 78.9)

Side 123-134: generelt om perioden

Steensen, Steen Chr.

Gyldendals bog om klassisk musik. Gyldendal, 2003. 402 sider, ill.

(78.9)

Heri side 119-165: Romantik

[Study.com](#)

Læringsforløb om romantikkens musik. Lektion 6 er bl.a. om Schumann

Vinther, Orla

Musikhistorien. Bind 6: Romantik. Folkeskolens Musiklærerforening, 2002. 103 sider, ill.

(78.9)

Side 11-30 fortæller generelt om perioden, stilen og det romantiske i musikken

Wenzel Andreasen, Mogens

Politikens introduktion til klassisk musik. Politiken, 1997. 352 sider, ill.

(78.9)

Heri side 125-127 om "den musikalske romantiks fødsel" og side 148-150 om "højromantikken"

Inspiration

Life & art

Dvd med mestercellisten Rostropovitj, som bl.a. spiller Schumanns koncert

[WDR](#)

Tysksproget radioudsendelse om koncerten. Den kendte cellist Daniel Müller-Schott deler sine betragtninger over værket. 15 min.

[Youtube](#)

Optagelse fra 2013 af hele koncerten i Concertgebouw, Amsterdam, med Andreas Brantelid som solist

